

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 142

din 24 mai 2024

Cu privire la rezultatele controlului efectuat în temeiul Deciziei Consiliului Audiovizualului nr. 94 din 29 martie 2024

Prin Decizia nr. 94 din 29.03.2024, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a dispus controlul respectării prevederilor art. 4 alin. (3), (4), (7) și (9) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA), de către furnizorii privați naționali de servicii media, fondatori ai serviciilor media audiovizuale de televiziune „Agro TV Moldova”, „Busuioc TV”, „Canal Regional”, „Cinema 1”, „MEGA TV”, „N4”, „7 TV”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „WE SPORT TV”, „Global 24”, „One TV” și „Star TV”, în privința cărora au fost constatate abateri la acest capitol în cadrul controlului dispus prin Decizia CA nr. 406 din 08.12.2023.

De asemenea, controlul a vizat și furnizorii publici: Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”, fondatoarea serviciilor media audiovizuale „Moldova 1” și „Moldova 2”, și Compania Publică „Găgăuziia Radio Televizionu”, fondatoarea serviciului media audiovizual „TV-Găgăuzia”.

Cadrul legal în baza căruia a fost efectuat controlul: **art. 4 din CSMA:**

Alin. (3): „Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite, în cadrul serviciilor de televiziune, programe audiovizuale locale cu următoarele durate medii zilnice:

- a) cel puțin 10 ore pentru fiecare serviciu media audiovizual – pentru furnizorii publici naționali de servicii media;
- b) cel puțin 8 ore pentru fiecare serviciu media audiovizual – pentru furnizorii publici regionali de servicii media;
- c) cel puțin 8 ore pentru fiecare serviciu media audiovizual – pentru furnizorii privați naționali de servicii media;
- d) cel puțin 4 ore pentru fiecare serviciu media audiovizual – pentru furnizorii privați regionali de servicii media;
- e) cel puțin 2 ore pentru fiecare serviciu media audiovizual – pentru furnizorii privați locali de servicii media.”

Alin. (4): „Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite, în primă difuzare, cel puțin 50% din cotele de producție prevăzute la alin. (3).”

Alin. (7): „Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 80% în limba română din totalul programelor locale difuzate, cu excepția furnizorilor de servicii media ale căror servicii media audiovizuale sunt destinate comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară, care au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorității respective.”

Alin. (9): „Programele audiovizuale locale prevăzute la alin. (3), (6) și (7) se difuzează în intervalul orar 06.00–24.00. Cel puțin 75% din conținutul programelor respective se difuzează în orele de maximă audiență.”

Perioada de control a fost selectată aleatoriu: 02-08 aprilie 2024.

De menționat că, prin Decizia nr. 129 din 16.05.2024, CA a examinat rezultatele controlului serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova-1”, „Moldova-2”, „TV-Găgăuzia”, „Agro TV Moldova”, „Busuioc TV”, „Canal Regional”, „Cinema 1”, „MEGA TV”, „N4”, „7 TV”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „WE SPORT TV”, „One TV” și „Star TV”.

Conform Deciziei nr. 100 din 30.03.2022 cu privire la aprobarea Listei furnizorilor de servicii media audiovizuale naționali, regionali și locali, furnizorul de servicii media Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”, a fost clasificat ca privat național, având obligația (conform art. 4 alin. (3) lit. c) din CSMA) de a transmite în cadrul serviciilor de televiziune programe audiovizuale locale cu durata medie zilnică de cel puțin 8 ore.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, CA a efectuat controlul serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24” la capitolul respectării prevederilor art. 4 alin. (3), (4), (7) și (9) din CSMA.

În procesul de control s-au atestat unele neclarități cu privire la modul de realizare a programelor „Fii sănătos”, „Global Extreme”, „Secretele lumii”, „Сам себе доктор” și „Секретные файлы”.

Astfel, s-a constatat că edițiile programelor audiovizuale „Секретные файлы” și „Global extreme” au fost preluate integral/parțial de la un producător¹ originar din Federația Rusă² și de pe platforma www.youtube.com, respectiv, acest fapt a pus la îndoială modul de realizare a tuturor programelor cu conținut local difuzate de Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ”.

În contextul circumstanțelor apărute, CA a solicitat furnizorului prezentarea probelor privind aspectele legate de resursele umane, financiare și modalitatea de realizare a programelor susmenționate, cu anexarea probelor.

Prin scrisorile nr. 22/04-2024 din 24.04.2024 și nr. 010/05-24 din 10.05.2024, serviciul media audiovizual de televiziune „Global 24” a prezentat CA următoarele informații:

1) „Ca răspuns la solicitarea dumneavoastră nr. 915 din 17 aprilie 2024, IPST Viziunea Liberă informează:

1. Numărul de angajați care activează la postul TV GLOBAL 24 este optimizat la maximum. Numărul de programe audiovizuale produse inclusiv reluări și utilizarea materialelor de arhivă) raportate la o lună de difuzare, corespunde costurilor cu forța de muncă ale angajaților, nivelului lor profesional și capacității lor de a combina diferite tipuri de muncă (de exemplu: scriere text + voiceover sau text + grafică, etc.). Angajații GLOBAL 24 activează folosind programe moderne de inteligență artificială care accelerează procesul de procesare a fișierelor audio și video, ceea ce permite unei echipe mici să realizeze volume mari de muncă. De exemplu: programul informațional zilnic „ȘTIRI GLOBAL 24”, cu o durată de aproximativ 30 de minute, cu scriere de text, selecție materiale video și sonorizare, este realizat de un angajat. Programul „БОСЛОК ЗАПАД”, durata 18 minute, la fel este realizată de un singur angajat. Editarea video a acestor emisiuni este, de asemenea, realizată de un angajat. Astfel, în fiecare zi, ținând cont de numărul de reluări, doar aceste două programe acoperă emisia postului TV GLOBAL 24 în volum de aproximativ 144 de minute (2 ore 24 de minute). Asemenea algoritm este aplicat și în realizarea celorlalte emisiuni audiovizuale. 2 Spre deosebire de alte canale TV, GLOBAL 24 nu realizează transmisiuni în direct, filmări pe teren sau în studiouri. Prin urmare, echipa nu dispune de scenariști, cameramani, ingineri de lumină, sunetiști, decoratori, consultanți, precum și juriști, agent de pază, șoferi, dispeceri, depozitari, electricienii, de ridicătoare și alt personal auxiliar. 3. Începând cu anul 2024, IPST Viziunea Liberă, ajungând la anumiți indicatori al cotei de vizionare și acoperire a emisiei, a încheiat acorduri cu agențiile de publicitate și intenționează edificarea unui complex de studiouri pentru filmarea știrilor și a altor programe și, în consecință, creșterea numărului de angajați 4

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=jyX1WFWMX5w&t=20s>

² <https://www.youtube.com/@rassvet1>

Postul TV GLOBAL 24 este specializat, în principal, în programe tematice privind istoria civilizațiilor, arheologie, descoperiri în domeniul medicinei, a spațiului și alte subiecte populare-științifice, care sunt prezentate telespectatorilor într-un format scurt, concentrate, similar unor posturi TV străine din Occident și canale de pe www.youtube.com.

5. La realizarea propriilor programe audiovizuale, în conformitate cu art.4 (1) CSMA nr. 174/2018, jurnaliștii GLOBAL 24 utilizează diverse site-uri web și platforme de găzduire video online (de exemplu: Vimeo, Pexels, Video, Envato Elements), care conțin sute de mii de fișiere video, fotografii, șabloane etc., având diverse subiecte tematice. Utilizarea acestor materiale se efectuează contra cost, în baza abonamentului pe care GLOBAL 24 îl achită, dar și în baza „Free license” (Creativ Commons, CID). Materialele preluate sunt prelucrate artistic, suplinite, modificate grafic, ajustate, sonorizate și editate video în conformitate cu un singur concept audiovizual. Materialele selectate și prelucrate devin astfel un alt obiect independent al drepturilor de proprietate intelectuală. 6. Având în vedere că accesul la site-urile de găzduire video specificate este gratuit, materialele prezentate pe acestea sunt folosite de un număr nelimitat de abonați. Din acest motiv, aceleași fișiere populare sunt folosite de diferiți autori, în diferite emisiuni, canale TV, canale de pe youtube.com, site-uri web, generice video, spoturi publicitate etc. 7. Din păcate, editorii GLOBAL 24 nu au verificat unele ediții din programul «Секретные файлы», care includea parțial fișiere video de pe www.youtube.com. Acest program a fost eliminat din grila de emisie. 8. Utilizarea drepturilor de autor asupra materialelor altor persoane juridice și fizice este prevăzută de Legea nr. 139 din 2 iulie 2010, privind dreptul de autor și drepturile conexe și este utilizată pe scară largă de către toți producătorii de servicii media în realizarea de produse audiovizuale.”

2) „La cererea dumneavoastră nr. 1085 din 02.05.2024 cu privire la metodologia de creare a conținutului local pentru canalul TV GLOBAL 24, vă comunicăm următoarele:

1. În conformitate cu art. 4(1)a CSMA, colectivul GLOBAL 24 creează programe audiovizuale prin mijloace tehnice și financiare proprii. Jurnaliștii, în munca lor de creare a programelor, folosesc drepturi de autor asupra diferitelor fișiere audio și video, fotografii, șabloane etc. prin abonamente la diverse platforme digitale, de exemplu Envato Elements. Envato Elements conține milioane de elemente audio și video. Este destinat jurnaliștilor, regizorilor, dezvoltatorilor de site-uri, designerilor, artiștilor și altora. Prin abonamentul la Envato Elements, utilizatorii au dreptul de a descărca nelimitat orice resurse digitale creative pentru procesarea și utilizarea lor în crearea de conținut nou în condiții legale fără încălcarea drepturilor de autor. Resursele muzicale Envato Elements constau în conținut din categoriile P.R.O. și NON P.R.O. La canalul GLOBAL 24 se utilizează doar muzica NON P.R.O., drepturile asupra căreia sunt deja incluse în abonamentul nostru. De licență Celelalte elemente (video, fonturi, șabloane, grafice) le folosim din categoria nu include conținut ID Jurnaliștii utilizează programul Envato Elements printr-un abonament anual pe persoană fizică (aceasta este o cerință obligatorie a companiei). Scanările documentelor de plată pentru perioada 2021- 2024 sunt atașate la scrisoare. În munca lor, jurnaliști folosesc și programul Chat GPT printr-un abonament lunar (scanările documentelor de plată sunt atașate la scrisoare) Acest program ajută la redactarea textelor, editarea, traducerea și-sonorizarea anumitor emisiuni: (Relațiile sunt similare și cu alte platforme video). 2. Utilizarea conținutului licențiat Envato Elements și a altor programe este posibilă atât pentru uz personal, cât și în scopuri comerciale. 3. Având în vedere că o parte din programele canalului GLOBAL 24 sunt dedicate temelor de arheologie, spațiu, civilizații extraterestre, medicină, descoperiri științifice și istorice, jurnaliștii folosesc materiale video gata făcute, deoarece realizarea unor astfel de filmări este imposibilă. De exemplu, pentru crearea unei emisiuni Fii Sănătos!" (link), jurnaliștii au selectat peste 240 de elemente video pentru textul pregătit. La descărcarea fiecărui element, obținem licența curentă pentru acesta (în anexă la scrisoare trimitem scanările, a 20 de licențe pentru exemplificare. (Astfel de licențe sunt emise automat la cerere a Envato Elements pentru fiecare element). În urma montajului elementelor individuale, editării, sonorizării, traducerii etc., se creează emisiuni noi care reprezintă opere derivate. Ele devin un nou obiect independent de drepturi de proprietate intelectuală. Pe același principiu sunt create programele Știri GLOBAL 24, Est-Vest, Meteo.

Recunoaștem că în unele ediții ale emisiunilor noastre au fost folosite materiale de pe canalele YouTube. Cu toate acestea, aceste videoclipuri nu conțin ID-uri de conținut și nu încalcă drepturile de autor, deoarece la solicitările noastre către proprietarii canalelor nu am primit interdicții din partea lor.”

La solicitarea serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”, CA a organizat audieri cu reprezentanții acestuia. În cadrul discuțiilor, reprezentanții „Global 24” au explicat și prezentat o parte din procesul de realizare a programelor locale, contracte și bonuri de plată care confirmă contribuția financiară.

Totodată, prin cererea nr. 21/05-24 din 21.05.2024, Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ” a solicitat CA: „Excluderea din categoria programelor audiovizuale de producție locală emisiunile „GLOBAL EXTRIM” și „SECRETELE FIȘIERELOR” (episoadele 132-178), care au fost realizate din conținutul YouTube. Pentru a asigura volumul necesar de programe locale, aceste emisiuni au fost înlocuite cu STIRI GLOBAL (limba română), EST-VEST (limba română), METEO (limba română) și GLOBAL ANIMAL (limba română).

Totodată, ținând cont de aceste modificări, vă rugăm să efectuați o monitorizare suplimentară a canalului GLOBAL 24 în conformitate cu articolul 4 (3), (4) și (7).”

Astfel, ca urmare a examinării obiective a tuturor circumstanțelor apărute în procesul de control, rezultatele monitorizării serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”, la capitolul respectării prevederilor art. 4 din CSMA, au atestat următoarele:

Nr. crt.	Data	Programe locale (06:00-24:00)	Cota de producție locală, cel puțin 50% în primă difuzare (06:00-24:00)	Programe locale în limba română (06:00-24:00)	Programe locale difuzate în orele de maximă audiență (06:00-10:00, 17:00-24:00)
1.	02.04.2024	06 ore 08 min. 33 sec.	04 ore 24 min. 34 sec.	04 ore 23 min. 17 sec.	03 ore 45 min. 50 sec.
2.	03.04.2024	06 ore 30 min.	03 ore 04 min. 55 sec.	04 ore 47 min. 09 sec.	03 ore 58 min. 44 sec.
3.	04.04.2024	06 ore 16 min. 05 sec.	03 ore 39 min. 50 sec.	04 ore 34 min. 15 sec.	03 ore 53 min.
4.	05.04.2024	05 ore 49 min. 08 sec.	04 ore 07 min. 35 sec.	04 ore 11 min. 58 sec.	03 ore 39 min. 15 sec.
5.	06.04.2024	09 ore 54 min. 17 sec.	02 ore 50 min. 45 sec.	08 ore 01 min. 03 sec.	06 ore 02 min. 07 sec.
6.	07.04.2024	02 ore 50 min. 16 sec.	08 min. 27 sec.	02 ore 49 min. 38 sec.	02 ore 01 min. 20 sec.
7.	08.04.2024	06 ore 09 min. 40 sec.	04 ore 42 min. 31 sec.	04 ore 25 min. 10 sec.	03 ore 54 min. 16 sec.
Total 7 zile		Conform clasificării: 56 ore de emisie. Realizat: 43 ore 37 min. 59 sec. (Inclusiv autopromovare 50 min. 10 sec.)	50% <=> 28 ore de emisie. Realizat: 22 ore 58 min. 37 sec.	80% <=> 34 ore 54 min. 23 sec. Realizat: 33 ore 12 min. 30 sec.	75% <=> 42 ore de emisie. Realizat: 27 ore 14 min. 32 sec.

Astfel, este de menționat că, în perioada de raport, serviciul media audiovizual de televiziune „Global 24” a difuzat următoarele programe audiovizuale locale: „Новости GLOBAL 24” (ru), „Новости GLOBAL 24-Итоги недели” (ru), „Погода” (ru), „Восток/Запад” (ru), „Fii sănătos”, „Secretele lumii” și „Сам себе доктор”.

Potrivit rezultatelor controlului, „Global 24” a difuzat programe locale cu durata medie mai mică de 8 ore pe zi, cota de producție proprie în primă difuzare nu a depășit pragul de 50%, iar cota de producție a programelor locale difuzate în orele de maximă audiență nu a trecut pragul de 75%. Totodată procentul rezervat programelor audiovizuale în limba română nu a constituit 80%.

Prin urmare, sunt relevante prevederile ale **art. 4 alin. (3) lit. c), (4), (7) și (9) din CSMA**.

De menționat că, prin Decizia CA nr. 12 din 26.01.2024, furnizorul de servicii media Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”, a fost sancționat cu:

- amendă în mărime de 10 000 lei pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (3) lit. c) din CSMA;
- amendă în mărime de 10 000 lei pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (4) din CSMA;
- amendă în mărime de 12 000 lei pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (9) din CSMA.

În ședința publică din 24 mai 2024, membrii CA au respins, prin vot unanim, solicitarea Instituției Private Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ” privind efectuarea unei monitorizări suplimentare a „Global 24” într-o altă perioadă decât cea supusă controlului, fiind consecvenți cu cazurile anterioare, când nu s-a dat curs unor asemenea cereri înaintate în cadrul controalelor CA de către subiecții monitorizați.

Totodată, ca urmare a analizării raportului de control, membrii CA au constatat încălcarea de către furnizorul de servicii media a prevederilor art. 4 alin. (3) lit. c), alin. (4), alin. (7) și alin. (9) din CSMA și au decis sancționarea acestuia cu amenzi, mărimile cărora au fost stabilite în funcție de treapta de sancționare și gravitatea încălcărilor, conform diferenței între cotele de programe audiovizuale locale obligatorii și cele realizate. Astfel, pentru nerespectarea prevederilor art. 4 alin. (7) din CSMA, având în vedere diferența mică între procentul rezervat programelor audiovizuale în limba română și cel realizat, s-a propus amenda minimă de 10 000 de lei, în celelalte cazuri, încălcările fiind repetate, s-au propus amenzi în mărime de 17 000 de lei.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”.
2. Se sancționează cu amendă în mărime de 17 000 de lei Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (7) lit. f) din Cod.
3. Se sancționează cu amendă în mărime de 17 000 de lei Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (7) lit. f) din Cod.
4. Se sancționează cu amendă în mărime de 10 000 de lei Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”, pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (6) lit. f) din Cod.
5. Se sancționează cu amendă în mărime de 17 000 de lei Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Global 24”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (9) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (7) lit. f) din Cod.
6. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, furnizorul de servicii media Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ” este obligat să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a sancționat serviciul media audiovizual privat național de televiziune „Global 24” cu amenzi în sumă de 61 000 de lei pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 4 alin. (3) lit. c), alin. (4), alin. (7) și alin. (9) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, potrivit cărora: „Furnizorii de servicii media privați naționali au obligația de a transmite, în cadrul serviciilor de televiziune, programe audiovizuale locale cu durata medie zilnică cel puțin 8 ore”; „Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite, în primă difuzare, cel puțin 50% din cotele de producție proprii prevăzute la alin. (3)”; „Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin

80% în limba română din totalul programelor locale difuzate”; „Cel puțin 75% din conținutul programelor respective se difuzează în orele de maximă audiență.”

7. Furnizorul de servicii media Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ” va prezenta, în termen de 5 zile de la data aducerii la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

8. Furnizorul de servicii media Instituția Privată Studio de Televiziune „VIZIUNEA LIBERĂ” va prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a prezentei decizii.

9. Datele bancare pentru achitarea amenzii:

Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase nr. 7

Codul IBAN: MDXXTRGAAA143111LLLL0000.

10. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării acesteia, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

11. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale și Serviciului financiar.

12. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU